

bijlage jaarverslag 2023

Collectie

Het verzamelbeleid van Paleis Het Loo richt zich op de geschiedenis van het Huis van Oranje-Nassau. De omvangrijke collectie bestaat zowel uit eigen (rijks)collectie als permanente bruiklenen van onder meer de verschillende deelcollecties van de Koninklijke Verzamelingen, de Geschiedkundige Vereniging Oranje-Nassau, de Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden, andere musea en particulieren. Aankopen konden wij in 2023 financieren dankzij de zeer gewaardeerde bijdragen van het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. Voor lopende en nieuw opgestarte restauratie- en inrichtingstrajecten mochten wij dit verslagjaar rekenen op financiële steun van het Ars Donandi + Sophie Booy barones van Randwijck fonds, Fish Con Urk B.V. en de Krooncirkel van Paleis Het Loo.

In 2015 startten wij een selectietraject voor het ontzamen van collectiestukken die niet binnen het verzamelbeleid van Paleis Het Loo passen. In 2023 lag de focus qua collectievorming en -verbetering, net als in de voorgaande jaren, op de voorbereidingen rond de nieuwe museale inrichting van het paleis en de nieuwbouw die sinds het voorjaar van 2023 toegankelijk is voor het publiek. In dat kader werden diverse nieuwe bruikleendossiers opgestart voor essentiële aanvullingen op de collectie. Enkele langlopende bruikleen- en eigendomstrajecten werden onderzocht, wat resulteerde in de teruggave van 965 objecten. Er werden geen nieuwe LAMO-dossiers opgestart.

Schenkeningen

Archief

1930

Archiefmateriaal zoals het programma, de deelnemerslijst en foto's van de Aardhuisconferentie, welke van 23-30 augustus 1930 werd gehouden bij het Aardhuis in Apeldoorn en waarbij prinses Juliana (1909-2004) optrad als gastvrouw.

Herkomst: dames J. en L. Oorthuijs, Scheveningen; via vererving, familiebezit.; de heer en mevrouw Locher-Scholten, Zeist. **Schenking:** de heer en mevrouw Locher-Scholten, Zeist. Voorlopig in bulk geregistreerd onder **binnenkomstnummer:** BN2023-32.

Bibliotheek

1948

Boek, **Vorstin in goud**. **Auteur:** Nel Verschoor-van der Vlis; **Uitgever:** Firma van der Peyl; papier, drukinkt; 64 p.; 15,3 x 24 x 1 cm. **Herkomst:** Collectie mevrouw C.M. de Baat, Berkel en Rodenrijs. **Schenking:** mevrouw C.M. de Baat, Berkel en Rodenrijs. **Inventarisnummer:** BIB3849.

Fotografie

1937-1953

Album: 'Fotoalbum met een verzameling van 97 prentbriefkaarten en foto's met afbeeldingen van de Koninklijke Familie in de periode 1937-1953'; diverse technieken en afmetingen; fotopapier, karton. **Herkomst:** Collectie Familie H. Holtrigter, Apeldoorn, tot 2023. **Schenking:** Familie H. Holtrigter, Apeldoorn. Verworven door bemiddeling van mevrouw M. Versterre, Apeldoorn. **Inventarisnummers:** RL43521-1 t/m -98.

1960-1965

Foto, **Voorraanzicht Paleis Het Loo**. **Fotograaf:** mogelijk Mevrouw T. Kolff-van der Plas (1926-2022); ontwikkelgelatinezilverdruk; Agfa fotopapier; foto: 9 x 12,6 cm, voorstelling: 8,3 x 12 cm;

Foto, **Zicht op achterzijde Paleis Het Loo**. **Fotograaf:** mogelijk Mevrouw T. Kolff-van der Plas (1926-2022); ontwikkelgelatinezilverdruk; Agfa fotopapier; foto: 8,8 x 12,8 cm, voorstelling: 8,2 x 12,1 cm;

Foto, **Pelouse met zicht op Paleis Het Loo**. **Fotograaf:** mogelijk Mevrouw T. Kolff-van der Plas (1926-2022); ontwikkelgelatinezilverdruk; Agfa fotopapier; foto: 8,9 x 12,6 cm, voorstelling: 8,3 x 11,9 cm;

Foto, **Laan bij Paleis Het Loo**. **Fotograaf:** mogelijk mevrouw T. Kolff-van der Plas (1926-2022); ontwikkelgelatinezilverdruk; Agfa fotopapier; foto: 12,6 x 8,9 cm, voorstelling: 11,9 x 8,2 cm;

Foto, **Kasteel Het Oude Loo**. **Fotograaf:** mogelijk Mevrouw T. Kolff-van der Plas (1926-2022); ontwikkelgelatinezilverdruk; Agfa fotopapier; foto: 9 x 12,6 cm, voorstelling: 8,3 x 11,9 cm;

Foto, **Kasteel Het Oude Loo**. **Fotograaf:** mogelijk mevrouw T. Kolff-van der Plas (1926-2022); ontwikkelgelatinezilverdruk; Agfa fotopapier; foto: 12,6 x 8,9 cm, voorstelling: 11,9 x 8,2 cm;

Foto, **Kasteel Het Oude Loo**. **Fotograaf:** mogelijk Mevrouw T. Kolff-van der Plas (1926-2022); ontwikkelgelatinezilverdruk; Agfa fotopapier; foto: 12,6 x 9 cm, voorstelling: 12 x 8,3 cm;

Foto, **Kasteel Het Oude Loo**. **Fotograaf:** mogelijk Mevrouw T. Kolff-van der Plas (1926-2022); ontwikkelgelatinezilverdruk; Agfa fotopapier; foto: 12,6 x 9 cm, voorstelling: 12 x 8,3 cm;

Foto, **Veldvijver**. **Fotograaf:** mogelijk Mevrouw T. Kolff-van der Plas (1926-2022); ontwikkelgelatinezilverdruk; Agfa fotopapier; foto: 8,8 x 12,8 cm, voorstelling: 8,2 x 12,2 cm;

Foto, **Veldvijver met zicht op het badhuis**. **Fotograaf:** mogelijk Mevrouw T. Kolff-van der Plas

(1926-2022); ontwikkelgelatinezilverdruk; Agfa fotopapier; foto: 8,8 x 12,8 cm, voorstelling: 8,2 x 12,2 cm;

Omslag, **Omslag voor foto's van Voorwalt foto n.v.** Papier; 16,9 x 11,8 cm.

Herkomst: Collectie mevrouw T. Kolff-van der Plas (1926-2022).

Schenking: door bemiddeling van Mr. C. van der Plas en Drs. C.J. van der Sluijs verworven uit de nalatenschap van mevrouw T. Kolff-van der Plas (1926-2022). **Inventarisnummers:** RL43519-1 t/m -11

Kunstnijverheid

2018

Vaas, **Oranjevaas, deel uitmakend van een set van drie, t.g.v. de 80ste verjaardag van prinses Beatrix in 2018.** **Ontwerper:** Studio Tjep / Frank Tjepkema (1970); **fabrikant:** Royal Leerdam Crystal; glasblazer: Marco Lopulalan. Glas; handgeblazen in mal, geslepen, gezandstraald; 18 x Ø 5,5 cm. **Signatuur:** Royal Leerdam Crystal AP Frank Tjepkema; gegraveerd, onderzijde. Met bijbehorende verpakking; karton, papier, bedrukt; 19 x 13,5 x 13,5 cm;

Vaas, **Oranjevaas 'Royal Orange', deel uitmakend van een set van drie, t.g.v. de 80ste verjaardag van prinses Beatrix in 2018.** **Ontwerper:** Studio Tjep / Frank Tjepkema (1970); **fabrikant:** Royal Leerdam Crystal; glasblazer: Marco Lopulalan; **meesterslijper:** Albert Seubring; **graveur:** Yvonne Vissers. Glas; handgeblazen in mal, geslepen, gezandstraald; 29 x Ø 8,5 cm. **Signatuur:** Royal Leerdam Crystal F. Tjepkema A.P.; gegraveerd, onderzijde;

Vaas, **Oranjevaas 'Royal Blue', deel uitmakend van een set van drie, t.g.v. de 80ste verjaardag van prinses Beatrix in 2018.** **Ontwerper:** Studio Tjep / Frank Tjepkema (1970); **fabrikant:** Royal Leerdam Crystal; glasblazer: Marco Lopulalan; **meesterslijper:** Albert Seubring; **graveur:** Yvonne Vissers. Glas; handgeblazen in mal, geslepen, gezandstraald; 40 x Ø 8,5 cm. **Signatuur:** Royal Leerdam Crystal F. Tjepkema A.P.; gegraveerd, onderzijde.

Schenking: de heer F. Tjepkema, Amsterdam. **Inventarisnummers:** RL42989-1 t/m -3.

2023

Speld, **Kabra Herdenkingsspeld t.g.v. herdenkingsjaar 150 jaar afschaffing slavernij.**

Opdrachtgever: NiNsee Nationaal Instituut Nederlands Slavernijverleden en Erfenis;

fabrikant: Heinen Delfts Blauw; **ontwerper:** Boris van Berkum i.s.m. wintipriesteres Marian Markelo. Messing, email; 4 x 3,5 cm.

Schenking: de heer B. Brown, projectleider Herdenkingsjaar Slavernijverleden 2023/2024 bij NiNsee, Amsterdam. **Inventarisnummer:** RL43067.

Oranjesouvenirs

1937-1945

Schenking bestaande uit oranjesouvenirs, foto's, prentbriefkaarten en archiefmateriaal; diverse materialen, technieken en afmetingen. Een kleine selectie objecten is uitgelicht. Beker, **Beker aangeboden aan de leerlingen van scholen in de gemeente Heemstede ter gelegenheid van de geboorte van Beatrix (1938)**, 1938. **Vervaardiger**: onbekend. Aardewerk, glazuur; 9,8 x Ø 8,7 cm. Met bijbehorende kaarten; karton; 16 x 9,7 cm. **Inventarisnummers**: RL43573-1 t/m -3.

Lepel, **Lepel, vervaardigd uit een muntstuk van 10 cent en 25 cent met de beeltenis van Wilhelmina, 1940-1945**. **Vervaardiger**: Nono Reinhold (1929). Zilver; 9,3 x 1,2 x 0,3. **Inventarisnummer**: RL43575.

Tekening, **Kindertekening, t.g.v. het huwelijk van Juliana (1909-2004) en Bernhard (1911-2004), 1937**. **Tekenaar**: Nono Reinhold (1929). Papier, potlood; 19,6 x 26,4 cm. **Inventarisnummer**: RL43588.

Foto, **Bezoek van koningin Wilhelmina (1880-1962) en prins Hendrik (1876-1934) aan een Nijverheid- en schooltentoonstelling in Arnhem, 1916**. **Vervaardiger**: onbekend. Fotopapier, karton; karton: 21,8 x 26, cm; moet: 13,2 x 17,8 cm; passe-partout: 11,9 x 16,5 cm; foto: 11,4 x 15,6 cm. **Inventarisnummer**: RL43589. **Herkomst**: Hendrika van Groningen (1895-1979); via vererving, familiebezit; Collectie Nono Reinhold, Amsterdam, tot 2023. **Schenking**: Mevrouw N. Reinhold, Amsterdam. **Inventarisnummers**: RL43572 t/m RL43691. Daarnaast bestaat de schenking uit archiefmateriaal dat voorlopig als bulk is geregistreerd onder **binnenkomstnummer**: BN2023-11.

1980

Papier, **Pakpapier met voorstelling van Juliana en Beatrix, 1980**. **Vervaardiger**: onbekend; papier, drukinkt; gedrukt; Ø 13 cm. **Herkomst**: In 1980 aangekocht bij een vertegenwoordiger door Gerrit en Joop Labberton (toenmalige eigenaren van Labberton Bloemenhuis, Vaassen); Gerda Labberton (huidige eigenaar Labberton Bloemenhuis, Vaassen), tot 2023. **Schenking**: mevrouw G. Labberton, huidige eigenaar Labberton Bloemenhuis, Vaassen. Verworven door bemiddeling van mevrouw I. Damman, Vaassen. **Inventarisnummer**: RL43517.

Persoonlijke accessoires

Circa 1945

Doos, **Medicijndoosje uit het oorspronkelijke bezit van Wilhelmina, koningin der Nederlanden (1880-1962), gedateerd 1945 en door Koningin Wilhelmina geschonken aan haar gezelschapsdame, mevrouw Louise Theodora de Beaufort-barones van Hardenbroek (1888-1962)**. **Vervaardiger**: onbekend; **leverancier**: Romijn-apotheek, M.F.L. Ennema Hofapotheker, Apeldoorn. Karton, papier; 4 x 7 x 4 cm. Met gedrukt etiket: ROMIJN-APOTHEEK / M.F.L ENNEMA / HOFAPOTHEKER / Hoofdstr. 51 Telef.47 / APELDOORN, / [in pen:] 16 juli [gedrukt:] 1945. Op het etiket handgeschreven in pen: **H.M. de Koningin / Vier maal daags 1 poeder**. **Herkomst**: Wilhelmina, koningin der Nederlanden (1880-1962); schenking aan Louise Theodora de Beaufort-barones van Hardenbroek (1888-1952); via vererving, familiebezit; ca. 2016 te koop aangeboden via www.markplaats.nl; Collectie A. Aalberts, Houten, tot 2023. **Schenking**: de heer A. Aalberts, Houten. **Inventarisnummer**: RL43068.

Stallen

1880-1910

Set van negentien rijtuigplacards en twee voetenzakken voor gebruik in sledes. **Vervaardiger:** onbekend. Vacht, leer, katoen; diverse afmetingen;

Kist, **Kist voor rijtuigplacards**. **Vervaardiger:** onbekend. Hout, lak; 64 x 120 x 80 cm;

Rijtuigzitje, **Rijtuigzitje voor een kind voor in een galarijtuig**. **Vervaardiger:** onbekend. Katoen, leer; 88 x 40 x 40 cm. **Herkomst:** gebruiksmateriaal Koninklijk Staldepartement, Den Haag, tot 2023. **Schenking:** Koninklijk Staldepartement, Den Haag. **Inventarisnummers:** RL43527 t/m RL43549.

Textiel

1600-1700

Handdoek, **Hand dwael**. **Vervaardiger:** onbekend; linnen, damast; 88 x 172 cm.

Herkomst: Collectie Jonkheer en Mevrouw Van Eysinga-Barones Van Harinxma thoe Slooten; via vererving, familiebezit; Collectie Familie Van Eysinga, tot 2023.

Schenking: mevrouw E. van Holk-Van Eysinga, Wassenaar, namens familie Van Eysinga.

Inventarisnummer: RL43063.

1660

Tafellaken, **Tafellaken met patroon van bloemen**. **Vervaardiger:** onbekend. Linnen, damast; 336 x 182 cm;

Tafellaken, **Tafellaken met patroon van bloemen**. **Vervaardiger:** onbekend. Linnen, damast; 505 x 206 cm;

Tafellaken, **Tafellaken met patroon van bloemen**. **Vervaardiger:** onbekend. Linnen, damast; 208 x 208 cm;

Tafellaken, **Tafellaken met patroon van bloemen**. **Vervaardiger:** onbekend. Linnen, damast; 204 x 141 cm;

Servet, **Servet met patroon van bloemen**. Set van 21 servetten. **Vervaardiger:** onbekend.

Linnen, damast; 95 x 70 cm. **Herkomst:** Collectie Jonkheer en Mevrouw Van Eysinga-Barones Van Harinxma thoe Slooten; via vererving, familiebezit; Collectie Familie Van Eysinga, tot 2023.

Schenking: mevrouw E. van Holk-Van Eysinga, Wassenaar, namens familie Van Eysinga.

Inventarisnummers: RL43065 en RL 43066-1 t/m -24.

1663

Servet, **Servet met patroon van gewapend volk**. Set van 20 servetten. **Vervaardiger:** onbekend. Linnen, damast; 104 x 71 cm;

Tafellaken, **Tafellaken met patroon van gewapend volk**. **Vervaardiger:** onbekend. Linnen, damast; 335 x 212 cm;

Tafellaken, **Tafellaken met patroon van gewapend volk**. **Vervaardiger:** onbekend. Linnen, damast; 204 x 204 cm.

Herkomst: Collectie Jonkheer en Mevrouw Van Eysinga-Barones Van Harinxma thoe Slooten; via vererving, familiebezit; Collectie Familie Van Eysinga, tot 2023. **Schenking:** mevrouw E. van Holk-Van Eysinga, Wassenaar, namens familie Van Eysinga. **Inventarisnummers:** RL43064-1 t/m -22.

Gebruiksvoorwerpen

1912-1947

Keukenset, **Keukenset in kist, gebruikt door chef-kok Johannes Perquin (1883-1947)**. Keukenset bestaande uit messen, messenslijper, aanzetstaal, lepel, spatel, tangen, lardeernaald, vleespennen, blikopeners, meloenstekers, kurkentrekkers, notenkraker, uitsteekvormen voor koekjes en tuiten voor spuitzakken; diverse materialen en afmetingen.

Herkomst: Johannes Antonius Perquin (1883-1947), chef-kok van koningin Wilhelmina (1880-1962); via vererving, familiebezit; Antonius Ignatius Perquin (1928-2018); schenking van Antonius Ignatius Perquin (1928-2018) aan de heer H. Kolkman en mevrouw L. Dieben, Haarlem, tot 2021. **Schenking:** de heer H. Kolkman en mevrouw L. Dieben, Haarlem, 2021.

Inventarisnummers: RL42683-1 t/m -48.

Bruiklenen

Betaalmiddelen

1808

Munt, **50 stuiverstuk van Lodewijk Napoleon**. **Ontwerper:** Jean-Louise-Marie George (1755/1756-1814); **muntmeester:** G.J.L. du Marchie Sarvaas (1807-1810). Geslagen in Utrecht. Goud. Op de voorzijde een portret van Lodewijk Napoleon Bonaparte (1778-1826) als Koning der Nederlanden, en profiel naar rechts, en op de keerzijde een gekroond wapenschild met randschrift Koninkrijk Holland en het jaartal 1808 middenonder, boven het muntmeestersteken. Dit muntstuk is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / Introductie (ruimte 072) in de Ondergrondse Uitbreiding van Paleis Het Loo.

Bruikleen: Nationale Numismatische Collectie, De Nederlandsche Bank. **Inventarisnummers:** X20220005 / DNB-10168.

1829

Munt, **Gulden van Willem I**. **Ontwerper:** Louis Royer (1793-1868); **muntmeester:** G.D. de Bourgogne Herlaer (werkz. 1821-1830). Geslagen in Brussel. Zilver, 10,76 gram. Op de voorzijde een portret van Willem I, koning der Nederlanden (1772-1843), en profiel naar rechts, en op de keerzijde een gekroond wapenschild met indicatie 1G / 100 c. en letter 'B' rechtsonder. Dit muntstuk is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / Introductie (ruimte 072) in de Ondergrondse Uitbreiding van Paleis Het Loo.

Bruikleen: Nationale Numismatische Collectie, De Nederlandsche Bank. **Inventarisnummers:** X20220006 / DNB-NMM-08873.

Bureauaccessoires en persoonlijke objecten

Onbekend

Cassette, **Schrijfcassette van Willem I**. **Vervaardiger:** onbekend. Wortelhout, metaal; doos (geopend): 18 x 20,1 x 16,7 cm; doos (gesloten): 7 x 20,1 x 16,7 cm. Deze cassette is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: afkomstig uit het persoonlijke bezit van Willem I, koning der Nederlanden (1772-1843); opgenomen in de collectie van de Stichting Archief van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/0349.

Portefeuille, **Portefeuille van koning Willem I**. **Vervaardiger:** onbekend. Leer, koper, turkoois;

2,7 x 23,7 x 16 cm. Deze portefeuille is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: afkomstig uit het persoonlijke bezit van Willem I, koning der Nederlanden (1772-1843); opgenomen in de collectie van de Stichting Archief van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/0361.

Ceremoniële voorwerpen

Onbekend

Cachet, **Cachet met een gegraveerde W van Willem I.** **Vervaardiger:** onbekend. Glas, zilver; 3,5 x 2 x 2 cm. Deze cachet is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: afkomstig uit het persoonlijke bezit van Willem I, koning der Nederlanden (1772-1843); opgenomen in de collectie van de Stichting Archief van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/0500.

1715

Cachet, **Cachet van prins Willem IV.** **Vervaardiger:** onbekend. Metaal, kristal; 6,2 x 4,2 x 2,7 cm. Deze cachet is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: afkomstig uit het persoonlijke bezit van Willem IV, prins van Oranje-Nassau (1711-1751); opgenomen in de collectie van de Stichting Archief van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/0052.

1750

Cachet, **Cachet van prins Willem V.** **Vervaardiger:** onbekend. Cornalijn, goud; 4,9 x 3,3 cm. Deze cachet is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: afkomstig uit het persoonlijke bezit van Willem V, prins van Oranje-Nassau (1748-1806); opgenomen in de collectie van de Stichting Archief van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/0060.

1830

Kalkbak, **Kalkbak eerstesteenlegging Koninklijke Nederlandsche Yachtclub.** **Vervaardiger:** onbekend. Zilver, hout; 36,5 x 22 x 34 cm.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/2643-b.

1849

Cachet, **Cachet van koning Willem III.** **Vervaardiger:** onbekend. Agaat; 12 x 7,5 x 7,5 cm. Deze cachet is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: afkomstig uit het persoonlijke bezit van Willem III, koning der Nederlanden (1817-1890); opgenomen in de collectie van de Stichting Archief van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/2619.

1850

Troffel, **Gereedschap voor de Eerstesteenlegging van de Koninklijke Nederlandse Yachtclub (K.N.Y.C) te Rotterdam door Willem, prins van Oranje (1840-1879)**. *Vervaardiger*: onbekend. Zilver, metaal, textiel; 32 x 11 x 3,5 cm. Deze troffel is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. *Inventarisnummer*: MU/2643.

1898

Cachet, **Cachet van koningin Wilhelmina (1880-1962)**. *Vervaardiger*: onbekend. Rookkwarts, goud; 7,7 x 2,8 x 2,6 cm. Deze cachet is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: afkomstig uit het persoonlijke bezit van Wilhelmina, koningin der Nederlanden (1880-1962); opgenomen in de collectie van de Stichting Archief van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. *Inventarisnummer*: MU/1540.

1927

Troffel, **Troffel ter gelegenheid van de Eerstesteenlegging van het Olympisch Stadion Amsterdam**. *Vervaardiger*: onbekend. Zilver, ebbenhout; 28 x 10,5 x 3 cm. Deze troffel is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. *Inventarisnummer*: MU/1376.

1961

Rietsnijder, **Ceremoniële rietsnijder opening brug over de Merwede**. *Vervaardiger*: onbekend. Hout, metaal; 41 x 12 x 4 cm. Deze rietsnijder is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. *Inventarisnummer*: MU/2780.

1963

Sleutel en etui, **Sleutel van de stad Chiangmai**. *Vervaardiger*: onbekend. Metaal, fluweel; onderdeel (sleutel): 17,5 x 4,5 x 0,4 cm; onderdeel (herinneringsplaatje): 3,2 x 9 cm; doos (gesloten): 3 x 21 x 12 cm; doos (geopend): 13 x 21 x 13,5 cm. Deze set is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. *Inventarisnummer*: MU/2756.

1966

Lantaarn, **Mijnwerkerslantaarn Concordia E.A.G. Dordmund**. *Vervaardiger*: onbekend. Metaal, glas; lantaarn (met haak): 40,5 x Ø 7,5 cm; lantaarn (zonder haak): 29,5 x Ø 7,5 cm. Deze lantaarn is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de

Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/13575.

1993

Bijl en etui, **Ceremoniële bijl tewaterlating veerboot 'Koningin Beatrix'**. **Vervaardiger:** onbekend. Hout, staal; 5,5 x 37 x 18 cm. Deze set is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: geschonken aan H.K.H. prinses Beatrix (1938) en opgenomen in de collectie van de Stichting Officiële Geschenken aan het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/5093.

2004

Sleutel en etui, **Sleutel van de stad Bangkok**. **Vervaardiger:** onbekend. Metaal, fluweel; doos (geopend): 10,5 x 20,1 x 7,5 cm; doos (gesloten): 4,5 x 20,1 x 7,5 cm; onderdeel (sleutel): 15,5 x 5 x 0,9 cm. Deze set is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: geschonken aan H.K.H. prinses Beatrix (1938) en opgenomen in de collectie van de Stichting Officiële Geschenken aan het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/5881.

Erepenningen

1600

Penning, **Overwinning van prins Maurits bij Nieuwpoort**. **Ontwerper:** Jacques de Gheyn (II) (1565-1629); **stempelsnijder:** Gerard van Bylaer. Geslagen in Dordrecht. Zilver; Ø 55 mm, 53,41 gram. Op de voorzijde een portret van Maurits van Oranje (1567-1625) te paard, en profiel naar rechts, en op de keerzijde een vogelvluchtperspectief van het slagveld met een weergave van de stadscontouren en vestingwerken van Nieuwpoort en omgeving. Deze penning is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / Introductie (ruimte 072) in de Ondergrondse Uitbreiding van Paleis Het Loo.

Bruikleen: Nationale Numismatische Collectie, De Nederlandsche Bank. **Inventarisnummers:** X20220007 / PE-00824.

Eretkens

1911

Versiersel, **Soevereine Militaire Hospitaal Orde van Sint Jan van Jeruzalem, van Rhodos en van Malta, eredame grootkruis, kruis**. **Fabrikant:** C.F. Rothe & Neffe. Goud, email, zijde; 102,6 mm x 61,8 mm; lint: 70 mm.

Versiersel, **Soevereine Militaire Hospitaal Orde van Sint Jan van Jeruzalem, van Rhodos en**

van Malta, eredame grootkruis, borstster. **Fabrikant:** C.F. Rothe & Neffe. Goud, email; 59,6 mm x 60,1 mm; 28,55 gram.

Etui, **Soevereine Militaire Hospitaal Orde van Sint Jan van Jeruzalem, van Rhodos en van Malta, eredame grootkruis, etui.** **Vervaardiger:** onbekend. Hout, imitatieleer, satijn, fluweel, metaal; 4,5 x 12,9 x 29,7 cm. Deze set wordt in 2024 opgenomen in de vaste presentatie Ridderorden & Onderscheidingen / Schatkamer (ruimte 246) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: verleend aan Wilhelmina, koningin der Nederlanden (1880-1962); opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummers:** MU/3719-a t/m-c.

Glas

Circa 1670

Fles, **Fles of decanter van donkergroen geblazen glas, met opgesmolten zegelportret van Willem III, prins van Oranje (1650-1702).** **Vervaardiger:** onbekend. Glas; 34 x Ø 26 cm; onderdeel (zegel) Ø 5 cm. Rondschrift op opgesmolten glaszegel: 'VIVAT. DE. PRINCE.VAN.ORANGIEN'.

Herkomst: mogelijk afkomstig uit de inboedel van café/uitspanning De Luifel in Ruurlo, dat na ruim 300 jaar ophield te bestaan en werd ontruimd. De hele café-inboedel is destijds afgevoerd en veel interieurstukken en keukeninventaris werd in de omgeving verkocht; aankoop op een rommelmarkt op het marktplein van Ruurlo, jaren 1990.

Bruikleen: Particuliere collectie, Ruurlo. **Inventarisnummer:** X20230001.

Kostuums en textiel

1891

Jurk, **Jurkje voor halve rouw van prinses Wilhelmina (1880-1962).** **Couturier:** Thérèse Hersche, werkz. 1891. Katoen, zijde, parelmoer; 90 x 60 cm. Dit jurkje wordt als wisselstuk opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / Abdicatie & dood (ruimte 628) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: gedragen door Wilhelmina, koningin der Nederlanden (1880-1962); opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/4222.

Kunstnijverheid

1808-1809

Ijskoeler, **Ijskoeler versierd met griffoenen.** **Porseleinfabriek:** Amstel, 1784-1809. Verguld porselein; 46,5 x 26 x 18,5 cm. Deze ijskoeler is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / Introductie (ruimte 072) in de Ondergrondse Uitbreiding van Paleis Het Loo.

Herkomst: afkomstig uit het bezit van Juliana, koningin der Nederlanden (1909-2004); Erven H.K.H. prinses Juliana, tot 2009; overdracht aan Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2009; bruikleen aan Rijksmuseum, Amsterdam, 2009-2023.

Bruikleen: Collectie Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). **Inventarisnummer:** X20220001 / R5038-A-B.

Lesmateriaal

Onbekend

Set van 79 groene doosjes met daarin eieren van vogels, onderdeel van het lesmateriaal van de jonge prinses Wilhelmina. Elk doosje bevat één tot vier eieren en een handgeschreven label met de Latijnse en de Nederlandse naam van de betreffende vogel. Eierschaal, karton, papier, katoen, glas; diverse afmetingen. Een set van zeven doosjes is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / Jeugd & opleiding (ruimte 513) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo. Deze selectie wordt met enige regelmaat gewisseld i.v.m. de kwetsbaarheid van de objecten. **Herkomst:** onderdeel van het lesmateriaal van Wilhelmina, koningin der Nederlanden (1880-1962); opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag. **Bruikleen:** Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummers:** MU/1098-1 t/m -79.

Schaalmodel, **Houten Kampong**. Schaalmodel van een Indonesische kampong, bestaande uit 44 onderdelen, waaronder huisjes, bomen, dierfiguren en hekjes. **Vervaardiger:** onbekend. Hout; diverse afmetingen. Enkele delen van deze set zijn opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / Jeugd & opleiding (ruimte 513) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo. **Herkomst:** onderdeel van het lesmateriaal van Wilhelmina, koningin der Nederlanden (1880-1962); opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag. **Bruikleen:** Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummers:** MU/1350-01 t/m -44.

Meubilair

Circa 1690

Spiegel, **Spiegellijst versierd met marqueterie**. **Vervaardiger:** onbekend. Hout, notenhout, buxushout, palissanderhout, vurenhout, esdoornhout, wortelnotenhout, been, spiegelglas, amalgaamverguldsel; 145,5 x 110,5 x 8,5 cm. Deze spiegel is opgenomen in de bedkamer van koning-stadhouder Willem III (ruimte 312) in het Corps de Logis van Paleis Het Loo. **Herkomst:** in 1962 aangekocht door Rijksmuseum, Amsterdam. **Bruikleen:** Rijksmuseum, Amsterdam. **Inventarisnummers:** X20220014 / BK-1962-51.

Oranjesouvenirs

1820-1830

Doek, **Herinneringsdoek met het gezin van Koning Willem I (1772-1843)**.

Vervaardiger: onbekend. Diepdruk ets op satinette, (deels) handgekleurd; zijde, katoen, inkt, verf; lijst: 97 x 95 x 2 cm; doek: 90 x 89 cm.

Herkomst: Collectie J. van Eck, Everdingen; schenking aan de Geschiedkundige Vereniging Oranje-Nassau ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de vereniging in 2023.

Bruikleen: Geschiedkundige Vereniging Oranje-Nassau. **Inventarisnummer:** A9503.

Schilderijen

1641

Schilderij, **Willem II en zijn bruid Maria Stuart**. *Schilder*: Anthony van Dyck (1599-1641). Olieverf op doek; dagmaat: 180 x 132,2 cm; lijst: 211,5 x 166 cm. Dit schilderij is opgenomen in de schilderijengalerij in het Corps de Logis van Paleis Het Loo.

Herkomst: Afkomstig uit de collectie van Amalia van Solms, prinses van Oranje (1602-1675) en weduwe van Frederik Hendrik. Het schilderij hing in een antichambre toegeschreven aan Willem II, prins van Oranje (1626-1650) in het westelijk deel van Huis ten Bosch, Den Haag. Aangetroffen in de inventarissen aldaar, 1654, 1658 en 1664. Via vererving, familiebezit. Rond 1693 door koning-stadhouder Willem III (1650-1702) overgebracht naar zijn jachtverblijf Het Loo in Apeldoorn, waar het een prominente plek kreeg in de schilderijengalerij. In de inventarissen van Het Loo aangetroffen, 1713 en 1757. Nadat Willem V (1748-1806) in 1795 naar Engeland vluchtte is het schilderij overgebracht naar Amsterdam en in 1808 werd het opgenomen in de collectie van het Rijksmuseum, Amsterdam. Ter gelegenheid van de opening van de nieuwe Ondergrondse Uitbreiding van Paleis Het Loo in 2023 werd het door het Rijksmuseum in langdurig bruikleen afgestaan aan Paleis Het Loo.

Bruikleen: Rijksmuseum, Amsterdam. *Inventarisnummers*: X20220008 / SK-A-102.

1647

Schilderij, **Willem II en Mary I Stuart**. *Schilder*: Gerard van Honthorst (1592-1656). Olieverf op doek; drager: 302 x 194,3 cm; dagmaat: 301 x 192 cm; lijst: 321 x 212,5 x 12 cm. Gesigneerd: **GHonthorst 1647**. Dit schilderij is opgenomen in de presentatie De Oranjes / Introductie (ruimte 072) in de Ondergrondse Uitbreiding van Paleis Het Loo.

Herkomst: Aangetroffen in de inventarissen van Huis ten Bosch, Den Haag, in 1668 (nummer 1193) en 1707 (nummer 12). In 1795 in beslag genomen tijdens de Franse bezetting. In 1876 overgebracht naar het Koninklijk Kabinet van Schilderijen Mauritshuis, Den Haag, en in 1885 overgedragen aan het Rijksmuseum, Amsterdam.

Bruikleen: Rijksmuseum, Amsterdam. *Inventarisnummers*: X20200002 / SK-A-871.

Circa 1647

Schilderij, **Frederik Hendrik en Amalia van Solms en hun drie jongste dochters**. *Schilder*: Gerard van Honthorst (1592-1656). Olieverf op doek; drager: 267 x 353,5 cm; dagmaat: 266 x 351 cm; lijst: 279 x 365,5 x 7,5 cm. Dit schilderij is opgenomen in de presentatie De Oranjes / Introductie (ruimte 072) in de Ondergrondse Uitbreiding van Paleis Het Loo.

Herkomst: Aangetroffen in de inventarissen van Huis ten Bosch, Den Haag, in 1168 (nummer 1191) en 1707 (nummer II). In 1795 in beslag genomen tijdens de Franse bezetting. In 1876 overgebracht naar het Koninklijk Kabinet van Schilderijen Mauritshuis, Den Haag, en in 1885 overgedragen aan het Rijksmuseum, Amsterdam.

Bruikleen: Rijksmuseum, Amsterdam. *Inventarisnummers*: X20200003 / SK-A-874.

1654

Schilderij, **Prins Willem III als kind**. *Schilder*: Adriaen Hanneman (1603/4-1671). Olieverf op doek; drager: 133 x 94 cm; lijst: 155 x 116 x 7 cm. Gesigneerd: **An° 1654, Adr. Hanneman, Fe..** Dit schilderij is opgenomen in de presentatie De Oranjes / Introductie (ruimte 072) in de Ondergrondse Uitbreiding van Paleis Het Loo.

Herkomst: In opdracht van de Oranjes geschilderd als cadeau voor Frederik Willem I, keurvorst van Brandenburg (1620-1688), oom en beschermheer van de afgebeelde prins. Aangetroffen in de inventarissen van het Berliner Stadtschloss in Berlijn in 1793 (nummer 10), de inventarissen van de Pruisische Koninklijke Collecties in 1811 (nummer 4111), de inventarissen van het Keizerlijk Paleis in Potsdam in 1896. Na de abdicatie van Keizer

Wilhelm II in 1918 overgedragen aan de Pruisische Staat. Tot ca. 1945 aanwezig in het Keizerlijk Paleis in Berlijn of afkomstig uit de Collectie Alexandra Zubkow, de voormalige prinses Victoria van Pruisen (1866-1929). In 1955 door het Rijksmuseum aangekocht bij kunsthandel C. Reinheldt, Berlijn.

Bruikleen: Rijksmuseum, Amsterdam. **Inventarisnummers:** X20200006 / SK-A-3889.

1770

Schilderij, **Koninklijk paleis Huis ten Bosch**. **Schilder:** Paulus Constantijn la Fargue (1728-1782). Olieverf op doek; dagmaat: 32 x 50 cm; lijst: 50 x 67 x 4,5 cm. Dit schilderij is opgenomen in de Bentinckkamer (ruimte 202) in het Corps de Logis van Paleis Het Loo.

Herkomst: Aangekocht bij Phillips Fine Art Auctioneers & Valuers since 1796 in juli 1989; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** SC/0329.

1850

Schilderij, **Huis ten Bosch**. **Schilder:** Carl Eduard Ahrendts (1822-1898). Olieverf op hout; dagmaat: 29,5 x 42,5 cm; lijst: 39 x 51 x 3,3 cm.

Herkomst: Aangekocht bij Phillips Fine Art Auctioneers & Valuers since 1796 op 15 juni 1993; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** SC/1317.

1865

Schilderij, **Achterzijde van Huis ten Bosch**. **Schilder:** Johannes Josephus Destree (1827-1888). Olieverf op hout; dagmaat: 39 cm x 58; lijst: 67,5 x 87 x 6 cm. Dit schilderij is opgenomen in de Bentinckkamer (ruimte 202) in het Corps de Logis van Paleis Het Loo.

Herkomst: Aangekocht op een veiling in 1862; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** SC/0632.

Sieraden

Onbekend

Sieraad, **Halssieraad in de vorm van een hugenotenkruisje, gedragen door koningin**

Wilhelmina. **Vervaardiger:** onbekend. Goud; 5 x 3 x 0,5 x Ø 9 cm. Aan hedendaags goudkleurig kettinkje. Dit halssieraad is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / Alleen je gedachten zijn privé (ruimte 620a) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: afkomstig uit persoonlijk bezit van Wilhelmina, koningin der Nederlanden (1880-1962); opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/15133.

Servies

Onbekend

Bord, **Dinerbord met kobaltblauw dessin**. **Fabrikant:** Manufacture royale de porcelaine de Sèvres (1756-2010), Sèvres (FR). Porselein, glazuur, verf; 3,8 x Ø 25 cm. Op de voorzijde in het plat het gezamenlijke monogram JB voor Juliana en Bernhard. Dit bord is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: afkomstig uit het persoonlijke bezit van koningin Juliana en prins Bernhard; opgenomen in de collectie van de Stichting Kroongoederen, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** SK/637.

Bord, **Soepbord met kobaltblauw dessin**. **Fabrikant:** Pillivuyt & Cie. Porselein, glazuur, verf; 4 x Ø 23,8 cm. Op de voorzijde in het plat een verguld monogram W.Kroon. Dit bord is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo. **Herkomst:** Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Kroongoederen, Den Haag. **Bruikleen:** Koninklijke Verzamelingen, Den Haag.

Inventarisnummer: SK/640.

Bord, **Dinerbord met kobaltblauw dessin**. **Fabrikant:** Pillivuyt&Cie. Porselein, glazuur, verf; 3,2 x Ø 24,2 cm. Op de voorzijde in het plat een verguld monogram W.Kroon. Dit bord is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo. **Herkomst:** Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Kroongoederen, Den Haag. **Bruikleen:** Koninklijke Verzamelingen, Den Haag.

Inventarisnummer: SK/643.

Servies, **Onderdelen van het servies van Willem II met gekroonde W**. **Fabrikant:** Denuelle, Parijs (FR). Porselein, verf, glazuur, metaal.

Etagère: 40,5 x Ø 25 cm;

Fruitschaal: 12 x Ø 22 cm;

Sauskom: 18,5 x 25,5 x 13 cm;

Fruitschaal: 25,5 x Ø 25,5 cm;

Bord: 3,5 x Ø 24 cm;

Schaal: 3,5 x 24 x 18,5 cm;

Coupe: 12,8 cm x Ø 17,5 cm.

Deze set is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo. **Herkomst:** Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummers:** SK/6041, SK/6045, SK/6046, SK/6056, SK/6058, SK/6065 en SK/6068.

1893

Servies, **Onderdelen van het glasservies 'Netje'**. **Fabrikant:** J. & L. Lobmeyr, Wenen (AU). Goud, email, glas.

Waterglas: 13,5 x Ø 7 cm;

Rodewijn glas: 15 x Ø 6,5 cm;

Champagnecoupe: 13 x Ø 10 cm;

Wittewijn glas: 12,5 x Ø 7,8 cm.

Deze set is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo. **Herkomst:** Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Kroongoederen, Den Haag. **Bruikleen:** Koninklijke Verzamelingen, Den Haag.

Inventarisnummers: SK/4126, SK/4127, SK/4129 en SK4133.

Speelgoed

Onbekend

Pop, **Pop van vrouw uit Suriname, gekleed als kotomisi in een geel en wit geruite koto en bijbehorende gevouwen hoofddoek. Over de jurk een soort batisten overjurk en jaki.**

Vervaardiger: onbekend. Katoen, linnen batist; kralen; wol; metaal; zijde; 39 x 26 x 15 cm. Deze pop wordt als wisselstuk opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo. **Herkomst:** afkomstig uit persoonlijk bezit van Juliana, koningin der Nederlanden (1909-2004); secretariaat Koningin Juliana; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag. **Bruikleen:** Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** PO/0503.

Pop, **Pop van vrouw van de Nederlandse Antillen, Curaçao gekleed in rode jurk met drukke print, versierd met losse rode linten, oranje doek.** **Vervaardiger:** onbekend. Katoen, linnen batist, garen, metaal, kunststof, kralen; 40 x 32 x 20 cm. Deze pop wordt als wisselstuk opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo. **Herkomst:** aangeboden aan prinses Beatrix (1938) en prins Claus (1926-200) als huwelijksgeschenk; afkomstig uit persoonlijk bezit van H.K.H. prinses Beatrix (1938) en Claus von Amsberg (1926-2002); opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag. **Bruikleen:** Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** PO/0616.

1955

Pop, **Pop van vrouw uit Suriname, gekleed in blauwe jurk en hoofddoek van dezelfde stof, jurk versierd met linten.** **Vervaardiger:** onbekend. Katoen; 39 x 30 x 12 cm. Deze pop is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo. **Herkomst:** Aangeboden tijdens het bezoek aan de West van Juliana (15 oktober t/m 8 november 1955); afkomstig uit persoonlijk bezit van Juliana, koningin der Nederlanden (1909-2004); secretariaat Koningin Juliana; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag. **Bruikleen:** Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** PO/0629.

1962

Pop, **Pop van een meisje van de Nederlandse Antillen, Curaçao gekleed in koto en jakje en hoofddoek van veelkleurige bedrukte stof in wit en groen.** **Vervaardiger:** onbekend. Katoen, hout, wol, kralen, metaal, elastiek; 47 x 17 x 13 cm. Deze pop wordt als wisselstuk opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo. **Herkomst:** in 1962 aangeboden aan prinses Irene tijdens een bezoek aan de West; afkomstig uit persoonlijk bezit van H.K.H. prinses Irene der Nederlanden (1939); secretariaat Koningin Juliana; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag. **Bruikleen:** Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** PO/0386.

Pop, **Pop van een vrouw van de Nederlandse Antillen, Curaçao beroep bloemenmeisje gekleed in rode koto en angisa, een mandje aan de arm.** **Vervaardiger:** onbekend. Katoen, linnen batist, riet, pailletten, kralen, wol, metaal; 41 x 25 x 22 cm. Deze pop wordt als wisselstuk opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo. **Herkomst:** in 1962 aangeboden aan prinses Irene en Margriet tijdens een bezoek aan de West; afkomstig uit persoonlijk bezit van H.K.H. prinses Margriet der Nederlanden (1943); secretariaat Koningin Juliana; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag. **Bruikleen:** Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** PO/0388.

1965

Pop, **Pop van een man van de Nederlandse Antillen, Curaçao kotomisi gekleed in rood-wit gestreepte koto en hoofddoek.** **Vervaardiger:** onbekend. Katoen; 28 x 21 x 17 cm. Deze pop is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo. **Herkomst:** afkomstig uit persoonlijk bezit van H.K.H. prinses Beatrix (1938); secretariaat prinses Beatrix; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag. **Bruikleen:** Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** PO/0445.

1972

Pop, **Pop van een man van de Nederlandse Antillen, Curaçao gekleed in witte broek en blouse, strohoed met rafelranden op het hoofd.** **Vervaardiger:** onbekend. Katoen, linnen, jute, stro, hout, wol, imitatieleer; 39 x 16 x 16 cm. Deze pop wordt als wisselstuk opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo. **Herkomst:** Deputatie Curaçaose inwoners van Nederland, 1972; afkomstig uit persoonlijk bezit van Juliana, koningin der Nederlanden (1909-2004); secretariaat Koningin Juliana; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag. **Bruikleen:** Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** PO/0678.

1978

Pop, **Vrouw uit Suriname als kotomisi gekleed in koto van boerenzakdoek met losse vlaggen van Suriname en Nederland op het hoofd een oranje hoofddoek.** **Vervaardiger:** onbekend. Katoen, stro, kunststof; 33 cm. Deze pop wordt als wisselstuk opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo. **Herkomst:** in 1978 door H. Hermelijn geschonken aan Juliana, koningin der Nederlanden (1909-2004); secretariaat Koningin Juliana; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag. **Bruikleen:** Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** PO/0534.

Stallen

1876

Rijtuig, **De Sociable.** **Rijtuigbouwer:** Peters and Sons of London; **fabrikant assen:** John Collinge (patent-assen). Hout, messing, ijzer, glas, leer, geitenleer, laken, rubber; 225 x 171 x 388 cm, 590 kg. Met bijbehorende lamoenboom. **Herkomst:** in 1876 door de Dienst Koninklijk Huis aangekocht bij Peters and Sons of London (UK) voor gebruik door de leden van de Koninklijke Familie en behorend tot het bezit van de Stichting Kroongoederen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag. In 2023 door de Stichting Kroongoederen in langdurig bruikleen overgedragen aan Paleis Het Loo. **Bruikleen:** Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummers:** Stallen20 en Stallen 20-1 / rijtuig nr. 20.

1898

Rijtuig, **Victoria.** **Rijtuigbouwer:** M.L. Hermans & Co. (1841-1927); **fabrikant assen:** John Collinge (patent-assen). Textiel, leer, lakleer, hout, ijzer, messing, rubber, verf, bladgoud; 216 x 175 x 397 cm, 600 kg. Met bijbehorende langboom. **Herkomst:** in 1897 aangekocht bij Rijtuigfabriek M.L. Hermans & Co. in Den Haag voor gebruik door koningin Emma in Den Haag, Soestdijk en Apeldoorn en behorend tot het bezit van de Stichting Kroongoederen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag. Na het beëindigen van het functioneel gebruik in 2023 door de Stichting Kroongoederen in langdurig bruikleen overgedragen aan Paleis Het Loo. **Bruikleen:** Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** Stallen24 en Stallen24-1 / rijtuig nr. 24.

1905

Rijtuig, **Coupé**. **Rijtuigbouwer**: Gebr. H. & F. Kimman (1884-1919); **fabrikant assen**: John Collinge (patent-assen). Hout, messing, ijzer, glas, leer, laken, rubber; 200 x 169 x 328 cm, 580 kg. Met bijbehorende langboom. **Herkomst**: in 1905 door koningin Emma (1858-1934) aangekocht bij rijtuigbouwer Gebr. Kimman in Haarlem als geschenk voor prins Hendrik (1876-1934) en later opgenomen in de collectie van de Stichting Kroongoederen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag. Tot ca. 1920 regulier in gebruik om leden van de hofhouding van en naar het paleis te brengen. In 2023 door de Stichting Kroongoederen in langdurig bruikleen overgedragen aan Paleis Het Loo. **Bruikleen**: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer**: Stallen22 en Stallen22-1 / rijtuig nr. 22.

Kostuums en textiel

Onbekend

Servet, **Servet van damast met patroon van bolstructuur en sterren**. Set van twee servetten.

Vervaardiger: onbekend. Zuiver linnen, damast; 100 x 97 cm;

Tafellaken, **Tafellaken van damast met patroon van cirkels en sterren**. **Vervaardiger**: onbekend. Zuiver linnen, damast; 240 x 420 cm;

Tafellaken, **Tafellaken van damast met patroon van rozen, lelietjes-van-dalen en eikenrank**.

Vervaardiger: onbekend. Zuiver linnen, damast; 380 x 345 cm;

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag; sinds 2016 in gebruik voor het dekken van diverse tafelopstellingen bij Paleis Het Loo.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummers**: MU/15006-1 t/m -3, MU/15009.

1838

Tafellaken, **Tafellaken van damast met patroon streep met eikeltje en eikenblad**.

Vervaardiger: onbekend. Zuiver linnen, damast; 420 x 480 cm.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag; sinds 2016 in gebruik voor het dekken van diverse tafelopstellingen bij Paleis Het Loo.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer**: MU/15001.

1840

Tafellaken, **Tafellaken van damast**. **Vervaardiger**: onbekend. Zuiver linnen, damast; 980 x 336 cm;

Tafellaken, **Tafellaken van damast met patroon van druivenrank en ei sierrand**. **Vervaardiger**: onbekend. Zuiver linnen, damast; 336 x 372 cm;

Servet, **Servet van damast met patroon van druivenrank en ei sierrand**. Set van 31 servetten.

Vervaardiger: onbekend. Zuiver linnen, damast; 106 x 84 cm.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag; sinds 2016 in gebruik voor het dekken van diverse tafelopstellingen bij Paleis Het Loo.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummers**: MU/15007-1 t/m -35.

1840

Tafellaken, **Tafellaken van damast met patroon van druivenranken**. Set van vier tafelkleden.

Vervaardiger: onbekend. Zuiver linnen, damast; 360 x 340 cm.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag; sinds 2016 in gebruik voor het dekken van diverse tafelopstellingen bij Paleis Het Loo.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummers:** MU/15008-1 t/m -4.

1855

Servet, **Servet van damast met patroon van keizerskroon en ananas**. Set van 12 servetten.

Vervaardiger: onbekend. Zuiver linnen, damast; 105 x 84 cm.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag; sinds 2016 in gebruik voor het dekken van diverse tafelopstellingen bij Paleis Het Loo.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummers:** MU/15003-1 t/m -6 en MU/15004-1 t/m -6.

1865

Tafellaken, **Tafellaken van damast met patroon van keizerskroon en ananas**. **Vervaardiger:** onbekend. Zuiver linnen, damast; 270 x 476 cm.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag; sinds 2016 in gebruik voor het dekken van diverse tafelopstellingen bij Paleis Het Loo.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/15005-3.

1870

Tafellaken, **Tafellaken van damast met patroon van keizerskroon en ananas**. **Vervaardiger:** onbekend. Zuiver linnen, damast; 270 x 272 cm.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag; sinds 2016 in gebruik voor het dekken van diverse tafelopstellingen bij Paleis Het Loo.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/15005-1.

1878

Tafellaken, **Tafellaken van damast met patroon van keizerskroon en ananas**. **Vervaardiger:** onbekend. Zuiver linnen, damast; 270 x 272 cm.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag; sinds 2016 in gebruik voor het dekken van diverse tafelopstellingen bij Paleis Het Loo.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/15005-2.

1878

Tafellaken, **Tafellaken van damast met patroon van wapen en eiken**. Set van twee tafelkleden. **Vervaardiger:** onbekend. Zuiver linnen, damast; 1020 x 345 cm.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag; sinds 2016 in gebruik voor het dekken van diverse tafelopstellingen bij Paleis Het Loo.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummers:** MU/15010-1 en -2.

1901

Tafellaken, **Tafellaken van damast met patroon schuine streep Emma 1901-12**. **Vervaardiger:** onbekend. Zuiver linnen, damast; 240 x 264 cm.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag; sinds 2016 in gebruik voor het dekken van diverse tafelopstellingen bij Paleis Het Loo.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/15000.

1930

Tafellaken, **Tafellaken van damast met patroon van margrietten en sterren**. **Vervaardiger:** onbekend. Zuiver linnen, damast; 190 x 190 cm;

Tafellaken, **Tafellaken van damast met patroon van margrietten en sterren**. **Vervaardiger:** onbekend. Zuiver linnen, damast; 160 x 205 cm;

Servet, **Servet van damast met patroon van margrietten en sterren en ingeweven W/1930**. Set van vijf servetten. **Vervaardiger:** onbekend. Zuiver linnen, damast; 117 x 86 cm.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag; sinds 2016 in gebruik voor het dekken van diverse tafelopstellingen bij Paleis Het Loo.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/15002-1 t/m -7.

Zilver

1817

Mes, **Tafelmes, onderdeel van couvert tafelbestek, gebruikt ter gelegenheid van de inhuldiging van Koningin Wilhelmina in 1898**. **Vervaardiger:** onbekend. Zilver; 2,5 x 2 x 1,8 cm. Dit mes is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Kroongoederen, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** ZK/537.

1905

Lepel, **Tafellepel, latere aanvulling op het tafelbestek, gebruikt ter gelegenheid van de inhuldiging van Koningin Wilhelmina in 1898**. **Vervaardiger:** onbekend. Zilver; 21,8 x 2,9 x 3,5 cm. Deze lepel is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Kroongoederen, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** ZK/940.

1907

Vork, **Tafelvork, latere aanvulling op het tafelbestek, gebruikt ter gelegenheid van de inhuldiging van Koningin Wilhelmina in 1898**. **Vervaardiger:** onbekend. Zilver; 20,5 x 3,7 x 2,7 cm. Deze vork is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Kroongoederen, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** ZK/3420.

1935

Doos, **Foedraal voor diamanten armband van koningin Juliana**. **Ontwerper:** Carel Adolphe Lion Cachet (1864-1945). Suasa (legering van goud, zilver en rood koper), email; 13 x 17 x 17 cm. Dit foedraal is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / introductie (ruimte 072) van Paleis Het Loo.

Herkomst: afkomstig uit het bezit van Juliana, koningin der Nederlanden (1909-2004); opgenomen in de collectie van de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** MU/8167.

1954

Mes, **Vismes, latere aanvulling op het tafelbestek, gebruikt ter gelegenheid van de inhuldiging van Koningin Wilhelmina in 1898**. **Fabrikant:** Gerritsen en van Kempen N.V. Zilver; 21,3 x 1,9 x 0,6 cm.

Vork, **Visvork, latere aanvulling op het tafelbestek, gebruikt ter gelegenheid van de inhuldiging van Koningin Wilhelmina in 1898**. **Fabrikant:** Gerritsen en van Kempen N.V. Zilver; 19 x 1,9 x 0,8 cm. Dit couvert is opgenomen in de vaste presentatie De Oranjes / In Functie (ruimte 522) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo.

Herkomst: Koninklijke herkomst; opgenomen in de collectie van de Stichting Kroongoederen, Den Haag.

Bruikleen: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag. **Inventarisnummer:** ZK/289 en ZK/2975.

Aankopen

Fotografie

1879

Foto, **De Kattenburger brug, uit het portfolio 'Amsterdam in Feestgewaad'**. **Fotograaf:** Albert Greiner (1833-1890). Albuminedruk; fotopapier, karton; karton: 33,5 x 43,5 cm; foto: 26 x 35,5 cm;

Foto, **De Kattenburger brug, uit het portfolio 'Amsterdam in Feestgewaad'**. **Fotograaf:** Albert Greiner (1833-1890). Albuminedruk; fotopapier, karton; karton: 39 x 48 cm; passe-partout: 28,4 x 36,5 cm; foto: 24,3 x 33 cm;

Foto, **Decoratie bij de ontvangst van Willem III en Emma op Station Weesperpoort in Amsterdam, uit het portfolio 'Amsterdam in Feestgewaad'**. **Fotograaf:** Albert Greiner (1833-1890). Albuminedruk; fotopapier, karton; karton: 39,5 x 48 cm; passe-partout: 27,8 x 37 cm; foto: 24 x 32,5 cm;

Foto, **Ontvangstzaal in Station Rijnspoor, uit het portfolio 'Amsterdam in Feestgewaad'**. **Fotograaf:** Albert Greiner (1833-1890). Albuminedruk; fotopapier, karton; karton: 39 x 48,8 cm; passe-partout: 28,2 x 36,7 cm; foto: 24,2 x 32,5 cm;

Foto, **De Magere Brug over de Amstel, uit het portfolio 'Amsterdam in Feestgewaad'**. **Fotograaf:** Albert Greiner (1833-1890). Albuminedruk; fotopapier, karton; karton: 39 x 48,5 cm; passe-partout: 28,2 x 36,8 cm; foto: 24,2 x 33 cm;

Foto, **Interieur van de Nieuwe Kerk, uit het portfolio 'Amsterdam in Feestgewaad'**. **Fotograaf:** Albert Greiner (1833-1890). Albuminedruk; fotopapier, karton; karton: 39 x 48,5 cm; passe-partout: 28,2 x 36,8 cm; foto: 24,2 x 32,6 cm;

Foto, **Decoratie bij de Hogesluis met het Amstel Hotel op de achtergrond, uit het portfolio 'Amsterdam in Feestgewaad'**. **Fotograaf:** Albert Greiner (1833-1890). Albuminedruk; fotopapier, karton; karton: 39,2 x 47,8; passe-partout: 27,8 x 36,7 cm; foto: 23,8 x 32 cm.

Herkomst: Collectie Johannes Roos, Aerdenhout, tot 2023.

Aankoop: de heer J. Roos, Aerdenhout. Verworven met steun van het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. **Inventarisnummers:** RL43239-1 t/m -7.

Circa 1890

Foto, **Prinsenhof, Delft**. **Fotograaf:** Hermanus Johannes Kouwenberg (1866-1914). Albuminedruk; fotopapier; 15,6 x 21 cm.

Herkomst: Collectie Johannes Roos, Aerdenhout, tot 2023.

Aankoop: de heer J. Roos, Aerdenhout. Verworven met steun van het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. **Inventarisnummer:** RL43522.

1898

Foto, **Kroningsfeest op de dam in Amsterdam**. **Fotograaf:** onbekend.

Daglichtcollodiumzilverdruk; fotopapier, karton; karton: 24,8 x 19,8 cm; foto: 16,5 x 11,6 cm.

Herkomst: Collectie Johannes Roos, Aerdenhout, tot 2023.

Aankoop: de heer J. Roos, Aerdenhout. Verworven met steun van het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. **Inventarisnummer:** RL43523.

1910

Foto, **Staatsbezoek Albert I & Elisabeth van België**. **Fotograaf:** onbekend.

Daglichtgelatinezilverdruk; fotopapier; 12,8 x 17,8 cm.

Herkomst: Collectie Johannes Roos, Aerdenhout, tot 2023

Aankoop: de heer J. Roos, Aerdenhout. Verworven met steun van het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. **Inventarisnummer:** RL43524.

Kunstnijverheid

Circa 1680

Presenteerblad, **Vierkant blaadje op poten**. **Plateelbakkerij**: De Grieksche A / Samuel van Eenhoorn (werkz. 1678-1685). Aardewerk, tinglazuur; 5 x 21 x 21 cm. **Signatuur**: SVE / 4.

Herkomst: Noord-Franse privécollectie; Aronson Antiquairs, Amsterdam, tot 2023.

Aankoop: Aronson Antiquairs, Amsterdam. Verworven met steun van het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. **Inventarisnummer**: RL43061.

1800-1825

Glas, **Gelegenheidsglas om mee te drinken op Koning Willem I met zijn portret en wapen**.

Vervaardiger: onbekend. Glas; geblazen, geslepen, gepolijst, radgravure. 10,8 x Ø 8,5 cm.

Herkomst: onbekend; Frides Laméres VOF, Amsterdam, tot 2023.

Aankoop: Frides Laméres VOF, Amsterdam. Verworven met steun van het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. **Inventarisnummer**: RL42988.

Oranjesouvenirs

1948

Sjaal, **Sjaal ter gelegenheid van het 50-jarig regeringsjubileum van Koning Wilhelmina**.

Vervaardiger: onbekend. Zijde; 74 x 70 cm, 88 gram.

Herkomst: Collectie mevrouw Aagje van Elteren-van Bergen (1928-2018); via vererving, familiebezit, tot 2023.

Aankoop: mevrouw T.J. Rutte-van Bergen, Almelo. Verworven met steun van het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. **Inventarisnummer**: RL43062.

Restauratietrajecten

Het merendeel van de grote restauratieprojecten gelinkt aan de (her)opening van paleis en nieuwbouw werden voor of in 2022 opgestart en zagen hun afronding in 2023, precies op tijd om te kunnen worden opgenomen in de nieuwe presentaties. Toch werden ook in 2023 nieuwe projecten opgestart, bijvoorbeeld als onderdeel van een bruikleen- of tentoonstellingstraject of om het object alsnog geschikt te maken voor langdurige opstelling in een vaste presentatie. Door onze eigen restauratoren werd gewerkt aan verschillende objecten voor diverse projecten en een deel van de werkzaamheden werd bij externe partijen belegd. Hieronder volgt een overzicht van de behandelingen die werden uitbesteed.

In situ

In de 'Kapelgalerij' van Paleis Het Loo bevindt zich een historisch orgel uit 1810 (met oudere onderdelen). Om het orgel weer speelbaar te maken was onderhoud nodig aan het door loodoxidatie aangetaste pijpwerk. Ook werd schoonmaak/groot onderhoud gepleegd aan het orgel zelf. Een deel van de pijpen werd behandeld in het atelier van Orgelmakerij Reil B.V. in Heerde, de onderhoudswerkzaamheden en het vervangen van de motor werd ter plekke uitgevoerd.

Instrument, **Kabinetorgel uit de Kapel van Paleis Het Loo**; onbekende vervaardiger, 1800-1900.

Inventarisnummer: KP2657.

In de **voormalige rode bedkamer van koning-stadhouder Willem III** (ruimte 312) in het Corps de Logis werd het interieurtextiel vervangen. De rode wandbespanning die in deze ruimte hing verhuisde naar de **bedkamer van koningin Mary** (ruimte 335) in het Oostelijk binnenpaviljoen, waar sinds de heropening van het paleis in 2022 het rode staatsiebed met nummer RL6722 al een nieuwe plek vond. In ruimte 312 werd door de firma Oostendorp uit Montfoort een set nieuwe wandbespanning, stoelbekleding en gordijnen in lichtgele tinten aangebracht, ter voorbereiding op de installatie van een ander staatsiebed dat in 2024 als langdurig bruikleen in deze ruimte wordt geïnstalleerd. Deze inrichtingsactie werd mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de Krooncirkel van Paleis Het Loo.

Op externe atelierlocaties

A.C. Rijken en Zonen, Koudekerke

Bijmaken van een verguld houten onderstel voor een marmeren koelvat van Rouge Royal marmer voor opname in de Nieuwe Eetzaal in het Oostelijk binnenpaviljoen van Paleis Het Loo, gebaseerd op een bestaand exemplaar uit de collectie van Paleis Het Loo: Onderstel, **Onderstel voor koelvat**; **beeldhouwer**: A.C. Rijken en Zonen, 2023.

Inventarisnummer: TEN732, bedoeld als onderstel voor het koelvat met nummer RL2813 en gebaseerd op het onderstel met nummer RL1173-b. Vervaardiging mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van Fish Con Urk B.V.

ICAT Textielrestauratie

Droog reinigen en op rol zetten en verpakken van een serie tapijten, lopers en tapijtdelen die nog waren achtergebleven op de Collectiezolder in het Stallencolplex van Paleis Het Loo, voorafgaand aan verhuizing naar het CC NL:

Tapijt, **Deventer tapijt, veelkleurig, geknoopt in de Smyrna-techniek**; **tapijtwever**: Koninklijke Deventer Tapijtfabriek, 1855-1965. **Inventarisnummer**: KP2639;

Tapijt, **Perzisch tapijt, handgeknoopt in wol met in het midden een groot medaillon in rood en blauw op een wit fond, idem in de hoeken**; onbekende vervaardiger, 1865-1899.

Inventarisnummer: L3767;

Loper, **Deventer tapijt, veelkleurig, geknoopt in de Smyrna-techniek**; **tapijtwever**: Koninklijke Deventer Tapijtfabriek, 1875-1910. **Inventarisnummer**: L3780;

Tapijt, **Tapijt met groen fond met rode patronen en rand, op het middenveld harpjes als strooimotief**; **tapijtwever**: Koninklijke Deventer Tapijtfabriek, ca. 1840. **Inventarisnummer**: L3792;

Tapijt, **Deventer tapijt in twee delen, zachtgroen fond met donkergroene gestileerde anjers, uit de Theekamer van koningin Wilhelmina (1880-1962)**; **tapijtwever**: Koninklijke Deventer Tapijtfabriek, 1875-1910. **Inventarisnummer**: L3797-a2;

Tapijt, **Deventer tapijt, donkerroze fond met lichtroze strooiboeketten in diagonale lijn, border lichtgrijs met polychrome ranken**; **tapijtwever**: Koninklijke Deventer Tapijtfabriek, 1875-1899. **Inventarisnummer**: L3803;

Tapijt, **Deventer tapijt, veelkleurig, geknoopt in de Smyrna-techniek**; **tapijtwever**: Koninklijke Deventer Tapijtfabriek, 1865-1965. **Inventarisnummer**: L3813-a;

Tapijt, **Vast Deventer tapijt met bloemboeketten in cartouches, lichtblauw en roze, gebruikt in de Salon van koningin Wilhelmina (1880-1962)**; **tapijtwever**: Koninklijke Deventer Tapijtfabriek. **Inventarisnummer**: L3816;

Tapijt, **Deventer tapijt, zachtgroen fond met donkergroene grote en kleine gestileerde anjers**; **tapijtwever**: Koninklijke Deventer Tapijtfabriek, 1865-1965. **Inventarisnummer**: L3819;

Tapijt, **Vast Deventer tapijt met beige ruiten op rood fond, gebruikt in de Nieuwe Eetzaal op Paleis Het Loo**; **tapijtwever**: Koninklijke Deventer Tapijtfabriek, 1875-1925. **Inventarisnummer**: L3820;

Tapijt, **Vast Deventer tapijt met gebloemde rand een geel en groen middenstuk, gebruikt in de Theesalon op Paleis Het Loo**; **tapijtwever**: Koninklijke Deventer Tapijtfabriek, 1860-1970.

Inventarisnummer: L3823;

Tapijt, 'Tapijt opgebouwd uit banen, machinaal geknoopt en gezet in een beige rand'; onbekende vervaardiger, 1890-1930. **Inventarisnummer**: L3825;

Tapijt, **Handgeknoopt groot stuk Deventer tapijt, rood met blauwe kruisjes, in gebruik geweest ten tijde van koningen Willem I en II in de Audiëntiezaal op Paleis Het Loo**; **tapijtwever**: Koninklijke Deventer Tapijtfabriek, 1814-1843. **Inventarisnummer**: L3921-e;

Tapijt, **Tapijt afkomstig uit de Witte Eetzaal van Paleis Soestdijk**; onbekende vervaardiger, 1865-1870. **Inventarisnummer:** L5175;

Tapijt, **Tapijt, wol, handgeknoopt, afkomstig uit de Stuczaal van Paleis Soestdijk**; **tapijtwever:** Koninklijke Deventer Tapijtfabriek, 1875-1900. **Inventarisnummer:** RL25935;

Tapijtdeel, **Rand van tapijt, blauw fond met waaivormige bloemen in rood en oker**;

tapijtwever: Koninklijke Deventer Tapijtfabriek. **Inventarisnummer:** RL31205-2;

Tapijtdeel, **Middendeel van tapijt, blauw fond met waaivormige bloemen in rood en oker**;

tapijtwever: Koninklijke Deventer Tapijtfabriek. **Inventarisnummer:** RL31205-4;

Loper, **Kokosloper in rood en blauw**; onbekende vervaardiger, 1950-1980. **Inventarisnummer:** RL31527.

KOP Papierrestauratie, Elst

Behandeling ter voorbereiding op opname in de tentoonstelling **Christoffel en Kate Bisschop – Verlangen naar vroeger**, van 17 juni 2023 t/m 7 juli 2024 te zien bij het Fries Museum in Leeuwarden:

Aquarel, **De Brief**; **schilder:** Kate Bisschop-Swift (1834-1928), 1870. **Inventarisnummer:** PL638

Nova Casting, Ede

Bijmaken gietijzeren wielkje voor een stuk speelgoed, ter voorbereiding op opname in de tentoonstelling **Cadeaus**, van 23 december 2023 t/m 7 januari 2024 te zien bij Paleis Het Loo als onderdeel van de winterprogrammering **Kerstvakantie 2023 | FEEST**:

Speelgoed, **Speelgoedhond (Brak) op voetplaat met wieltjes**; onbekende vervaardiger, 1909-1919. **Inventarisnummer:** L2522-1.

Petracon, Weesp

Herstel van beschadigingen aan de voetstukken van twee marmeren bustes uit de Kunstaal (ruimte 511) in de Oostvleugel van Paleis Het Loo:

Sculptuur, **Buste van wit marmer, voorstellende Pauline Viardot-Garcia (1821-1910)**;

beeldhouwer: Aimé Millet (1819-1891), 1877. **Inventarisnummer:** B/042;

Sculptuur, **Buste van wit marmer, voorstellende Maria Malibran-Garcia (1808-1836)**;

beeldhouwer: Willem Geefs, ca. 1875. **Inventarisnummer:** B/043.

Schermer Restauratie Atelier, Utrecht

Herstel van schade aan sculptuur uit de ontvangkamer van prins Bernhard (ruimte 218) in het Westelijk buitenpaviljoen van Paleis Het Loo:

Sculptuur, **Statuette van grijsbakkend aardewerk, voorstellende een paard**; **beeldhouwer:**

H.K.H. prinses Beatrix der Nederlanden (1938). **Inventarisnummer:** L3680-a.

Schilderijenrestauratie Den Brok, Den Bosch

Ter voorbereiding op installatie in het Corps de Logis van Paleis Het Loo:

Schilderij, **Trappenhuis van Paleis Het Loo**; **schilder**: Willem Adrianus Fabri (1853-1925), ca. 1902. **Inventarisnummer**: A2405-a. Restauratie gerealiseerd met financiële steun van het Ars Donandi + Sophie Booy barones van Randwijck fonds.

Ter voorbereiding op langdurig bruikleen aan het Nationaal Museum Tachtigjarige Oorlog, dat in oprichting is en wordt gevestigd in de Oude Calixtuskerk in Groenlo:

Schilderij, **Frederik Hendrik, prins van Oranje (1584-1647), bij de belegering van Groenlo in 1627**; **schilder**: Daniël Cletscher (1599/1600-1632), ca. 1627. **Inventarisnummer**: A1180.

Uurwerkrestauratie Robert Schilten

Behandeling van lopende uurwerken uit de vaste opstelling van Paleis Het Loo:

Klok, **Pendule in verguld metalen kast met porseleinen plaques, deel uitmakende van een 3-delig pendulestel bestaande uit een pendule en twee vazen**; onbekende vervaardiger.

Inventarisnummer: L633-c;

Klok, **Pendule Triomf van Telemachus**; **ontwerper**: Jean André Reiche (1752-1817), 1810.

Inventarisnummer: L2122;

Klok, **Tafelklok in een geel marmeren kast**; onbekende vervaardiger, ca. 1875.

Inventarisnummer: L2395.

Geretourneerde bruiklenen

Ridderorden & onderscheidingen

Sinds 2000 ontving Paleis Het Loo van de heer en mevrouw Bovenberg uit Vlaardingen en later via de Stichting Bovenberg Spaanse Decoraties in totaal ruim 900 ridderorden, onderscheidingen en bijbehorende etuis en oorkonden in langdurig bruikleen. De Stichting stelde zich ten doel '**...het (doen) tentoonstellen van (onderdelen van) de collectie, in het bijzonder in Paleis Het Loo...**'. Tijdens de recente verbouwingen en de herinrichtingsplannen van paleis en nieuwbouw bleek dat deze doelstelling niet kon worden gehaald omdat de stukken uit de collectie van de Stichting niet passen in het verhaal van de nieuw te openen presentatie Ridderorden & Onderscheidingen. Bruikleengever besloot daarop het bruikleen te beëindigen en een andere bestemming te zoeken voor de volledige Bovenberg-collectie. In 2023 werden in totaal 961 stukken geretourneerd, die aansluitend in Parijs ter veiling werden aangeboden. Een gedetailleerde objectenlijst is op aanvraag beschikbaar.

Schilderijen

In 2022 ontvingen wij voor de herinrichting van het paleis van verschillende bruikleengevers objecten in langdurig bruikleen, waaronder twee schilderijen van de hand van Johannes Glauber (1646-ca. 1726) uit de collectie van het Rijksmuseum. Deze stukken werden als bovendeurstuk in een passende omlijsting gevat en opgenomen in de nieuwe antichambre van prinses Mary (ruimte 301) in het Corps de Logis van Paleis Het Loo. De oorspronkelijke lijsten van deze schilderijen werden hiermee boventallig en werden geretourneerd aan de bruikleengever.

Onbekend

Lijst, **Schilderijlijst horend bij schilderij 'Arcadisch landschap met badende Diana'**, onbekende vervaardiger. Hout, pâte; 131,2 x 98,5 x 4,5 cm.

Herkomst: collectie Rijksmuseum, Amsterdam; onderdeel van nieuw langdurig bruikleen aan Paleis Het Loo, Apeldoorn, 2021-2023.

Retour bruikleengever: Rijksmuseum, Amsterdam. **Inventarisnummers:** X20200004-1 / SK-L-2480.

Lijst, **Schilderijlijst horend bij schilderij 'Arcadisch landschap met Salmacis en Hermaphroditus'**, onbekende vervaardiger. Hout, pâte; 133,8 x 102 x 6 cm.

Herkomst: collectie Rijksmuseum, Amsterdam; onderdeel van nieuw langdurig bruikleen aan Paleis Het Loo, Apeldoorn, 2021-2023.

Retour bruikleengever: Rijksmuseum, Amsterdam. **Inventarisnummers:** X20200005-1 / SK-L-2481.

Stallen

In 2023 werd een meerjarig onderzoek afgerond naar de eigendomsstatus van de stallencollectie van Paleis Het Loo, in nauwe samenwerking met de Koninklijke Verzamelingen en het Koninklijk Staldepartement in Den Haag. Een onderdeel van dit onderzoek betrof de vastlegging van het onderscheid tussen **museale objecten** en **gebruiksgoed** en de werkwijzen en verantwoordelijkheden per samenwerkingspartner. Het gebruiksgoed bevat objecten die geen museale status hebben en die deel uitmaken van het bij Paleis Het Loo aanwezige materiaal dat door het Koninklijk Staldepartement wordt ingezet als zij in Apeldoorn werkzaamheden verrichten. Deze gebruiksvoorwerpen werden in het verleden opgenomen in de collectieregistratie van Paleis Het Loo, maar horen daar niet thuis. Ter afronding van de administratieve vastlegging en de fysieke verantwoordelijkheid over deze objecten werden in 2023 twee sledes uit de categorie gebruiksgoed geretourneerd aan het Koninklijk Staldepartement.

Onbekend

Slede, **Jachtslede voor zes personen**, onbekende vervaardiger. Hout, textiel, metaal, leer; 125 x 140 x 225 cm.

Herkomst: gebruikscollectie Koninklijk Staldepartement; gebruik op Paleis Het Loo, tot 2023.

Retour eigenaar: Koninklijk Staldepartement, Den Haag. **Inventarisnummers:** stallen54 / rijtuig nr. 54.

Slede, **Jachtslede voor vier personen**, onbekende vervaardiger. Hout, textiel, metaal, leer; 125 x 145 x 305 cm.

Herkomst: gebruikscollectie Koninklijk Staldepartement; gebruik op Paleis Het Loo, tot 2023.

Retour eigenaar: Koninklijk Staldepartement, Den Haag. **Inventarisnummers:** stallen54 / rijtuig nr. 55.

Tentoonstellingsverkeer

Inkomende bruiklenen

Met de heropening van de historische vertrekken in het paleis in 2022 en aansluitend de openstelling van de ondergrondse uitbreiding in 2023 kwam ook de reguliere tentoonstellingsproductie weer op gang. Dit resulteerde in het laatste kwartaal van 2023 in twee tijdelijke tentoonstellingen, waarvoor van 22 externe bruikleengevers in totaal 264 (sets) objecten in bruikleen werden ontvangen.

Kracht van de Troon | Power of the Throne

Onze eerste tijdelijke tentoonstelling in de nieuwe tentoonstellingszalen in de Ondergrondse Uitbreiding, te zien van 14 oktober 2023 t/m 10 maart 2024.

Cadeaus

Een serie feestelijk gedekte tafels en cadeau-opstellingen, te zien in de historisch ingerichte vertrekken in het paleis van 23 december 2023 t/m 7 januari 2024. Onderdeel van de winterprogrammering **Kerstvakantie 2023 | FEEST**.

Uitgaande bruiklenen

Sinds het einde van de bruikleenstop die in 2016 werd ingesteld zet Paleis Het Loo zich hernieuwd in om een ruimhartig bruikleenverkeer te ondersteunen. Aan negen externe tentoonstellingsprojecten werden in totaal 59 (sets) objecten uitgeleend.

In 2023 werd ter beschikking gesteld:

Het oog van Jan Veth – Schilder en criticus rond 1900 (12 februari t/m 3 september 2023), Dordrechts Museum, Dordrecht. In bruikleen afgestaan: Tekening, **Emma, prinses van Waldeck- Pyrmont, koningin der Nederlanden (1858-1934), halffiguur met borduurwerk**, tekenaar: Jan Veth (1864-1925), 1912. **Inventarisnummer:** A3646.

Franje en Oranje – De eeuwenlange band tussen Duivenvoorde en het koningshuis (6 april t/m 29 september 2023), Kasteel Duivenvoorde, Voorschoten. In bruikleen afgestaan: Epaulet, **Set zilverkleurige epauletten van een Opperjagermeester**, **vervaardiger:** onbekend; trommel, **Epaulettentrommel van blank metaal**, **vervaardiger:** onbekend, 1903–1930; jas, **Groene rokjas met gestreept zilverborduursel en zilveren knopen, behorend tot het klein kostuum van een jagermeester**, **vervaardiger:** onbekend, 1905; degenhanger, **Witte degenhanger, behorende bij het ambtskostuum van een gouverneur-generaal van Nederlands-Indië**, **vervaardiger:** onbekend; broek, **Witte rijbroek behorend bij het hofkostuum van een jagermeester van H.M. de Koningin**, **vervaardiger:** onbekend, ca. 1916; steek, **Steek behorend bij het hofkostuum van een jagermeester van H.M. de Koningin**, **vervaardiger:** onbekend, ca. 1916; spoorriem, **Set van twee zilverkleurige knopspoor, behorend bij het hofkostuum van een jagermeester van H.M. de Koningin**, **vervaardiger:** onbekend, ca. 1916; hartsvanger, **Hartsvanger met weidmes en schede, behorend bij het hofkostuum van een Jagermeester**, **vervaardiger:** onbekend, ca. 1916; bandelier, **Bandelier met lokfluit behorend bij het hofkostuum van een jagermeester van H.M. de Koningin**, **vervaardiger:** onbekend, ca. 1916; handschoen, **Paar witte leren handschoenen met twee bruine knopen, behorend bij het hofkostuum van een jagermeester van H.M. de Koningin**, **vervaardiger:** onbekend, ca. 1916; nestel, **Nestel van zilverkoord behorend bij het hofkostuum van een jagermeester van H.M. de Koningin**, **vervaardiger:** onbekend, ca. 1916; dragon, **Zilverkleurige dragon behorend bij het hofkostuum van een jagermeester van H.M. de Koningin**, **vervaardiger:** onbekend, ca. 1916; laars, **Paar**

zwarte leren kurassierslaarsen met hakspoor, **vervaardiger**: onbekend. **Inventarisnummers**: MU/10279-a1, -a2 en -b, MU/10893-a, RL7589-5, RL17046-f, -i1, -k1, -k2, -m1, -m2, -m3, -n, -o1, -o2, -p en -q, RL28258-1 en -2.

Slaags aan de Maas: de Zonnekoning en Oranje (10 juni 2023 t/m 7 januari 2024), Limburgs Museum, Venlo. In bruikleen afgestaan: Schilderij, **Koning-stadhouder Willem III (1650-1702) bij de Slag van Seneffe**, **schilder**: Jan Jacobsz. van der Stoffe (1610/1611-1682), ca. 1674; stokbeurs, **Geborduurde stokbeurs, door Koning-Stadhouder Willem III geschonken aan zijn leermeester, Professor Bornius**, **vervaardiger**: onbekend, ca. 1665; wandtapijt, **Wapentapijt met wapen en monogram Willem III (1650-1702) en Mary II (1662-1752) met Mars en Minerva als zittende schildhouders**, **tapijtwever**: Jérôme le Clerc, 1690-1700; Schilderij, **Koning-stadhouder Willem III op jacht**, **schilder**: Adriaen Cornelisz. Beeldemaker (1618-1709), 1691; messenheft, **Messenheft van ivoor, voorstellende Willem III (1650-1702) en Mary II van Engeland (1662-1695) als koning en koningin van Engeland**, ca. 1690, **vervaardiger**: onbekend, 1690; speelschijf, **Speelschijf van zwartgekleurd hout met de profielportretten van Willem III (1650-1702) en Mary II van Engeland (1662-1695), ca 1700**, **beeldhouwer**: Martin Brunner (1659-1725), 1675-1699; schotel, **Schotel met Willem III (1651-1702) en Mary II van Engeland (1662-1695)**, **vervaardiger**: onbekend, 1689-1695; munt, **Munt, Halve ecu van Willem III, prins van Oranje-Nassau, munt van het prinsdom Orange, 1661**, **vervaardiger**: onbekend, 1661; munt, **Munt, Halve ecu van Willem III, prins van Oranje-Nassau, munt van het prinsdom Orange, 1667**, **vervaardiger**: onbekend, 1667; kruik, **Westerwald kruik, blauw gedecoreerd, met medaillonportretten van Willem III (1650-1702) en Mary (1662-1695)**, **vervaardiger**: onbekend, 1691; bank, **Halbankje met portretten van Willem III (1650-1702) en Mary II (1662-1695), 1675-1699**, **vervaardiger**: onbekend, 1675-1699; statuette, **Willem III, prins van Oranje (1650-1707), als veldheer**, **beeldhouwer**: Jan Blommendael (1636-1707), 1676. **Inventarisnummers**: A8974, C111, L406, PL237, RL526, RL529, RL1096-1, RL1107, RL1108, RL1132, RL8087 en X20070003.

Christoffel en Kate Bisschop – Verlangen naar vroeger (17 juni 2023 t/m 7 juli 2024), Fries Museum, Leeuwarden. In bruikleen afgestaan: Schilderij, **Portret van John Lothrop Motley**, **schilder**: Christoffel Bisschop (1828-1904), 1850-1874; aquarel, **De brief**, **schilder**: Kate Bisschop-Swift (1834-1928), 1870; aquarel, **Bijbellezende oude vrouw**, **schilder**: Christoffel Bisschop (1828-1904). **Inventarisnummers**: HTB204, PL638 en PL817.

De Prins en de Stad (7 juli t/m 17 september 2023), Koninklijk Paleis Amsterdam, Amsterdam. In bruikleen afgestaan: **Bord, Bord, Batavia, deel van het Meissen servies van Willem V (1748-1806)**, **vervaardiger**: Königliche Porzellanmanufaktur Meissen, Meissen (DU) 1772. **Inventarisnummer**: RL342.

Van Gogh in Drenthe (11 september 2023 t/m 7 januari 2024), Drents Museum, Assen. In bruikleen afgegeven: Aquarel, **'t Zandschippertje**, **aquarellist**: Jozef Israëls (1824-1911), ca. 1873. **Inventarisnummer**: PL878.

De omgekeerde wereld van Adriaen van de Venne (30 september 2023 t/m 14 januari 2024), Zeeuws Museum, Middelburg. In bruikleen afgestaan: Set van zes gravures, **EXPUGNATIO - SILVAE - DUCIS Ao 1629 / Belegering van 's Hertogenbosch in 1629**, **tekenaar**: Adriaen van de Venne (1590-1662), **graveur**: Balthasar Florisz. van Berckenrode (1591/1592-1645) en Salomon Savery (1593/1594-1683), 1631. **Inventarisnummers**: RL1070-1 t/m -6.

Koninklijke Kunst (7 oktober 2023 t/m 5 mei 2024), Museum Gouda, Gouda. In bruikleen afgestaan: Aquarel, **Willem III, koning der Nederlanden (1817-1890)**, op zijn doodsbed, **tekenaar:** Pieter de Josselin de Jong (1861-1906), 1890; prent, **Ingelijste litho, Gouda in vreugde, allegorie op het bezoek van koningin-regentes Emma en koningin Wilhelmina aan Gouda, 24 april 1897**, **tekenaar:** Jan Toorop (1858-1928), 1897; schilderij, **Portret van Emma, koningin der Nederlanden (1858-1934)**, **schilder:** Pieter de Josselin de Jong (1861-1906), 1904; servies, **Jugendstil theeservies, bestaande uit een theeblad, theepot, melkkan, suikerpot, zes theekoppen en zes schotels, ter gelegenheid van het huwelijk van Wilhelmina (1880-1962) en Hendrik van Mecklenburg (1876-1934)**, Koninklijke Porcelain en Aardewerffabriek Rozenburg, 1900-1901; schilderij, **'Een rustig hoekje'**, **schilder:** Hermanus Gerhardus Wolbers (1856-1926), ca. 1879; aquarel, **Stilleven met pompoenen en druiven**, **schilder:** Sientje Mesdag-van Houten (1834-1909); tekening, **Drinkende paarden**, **tekenaar:** Pieter de Josselin de Jong (1861-1906), 1903; aquarel, **'Mama!! een schip'**, **schilder:** Willem Martens (1856-1927); aquarel, **De haven van Enkhuizen in witte lijst met vergulde bies en met handgeschreven boodschap**, **aquarellist:** Johannes Christiaan Karel Klinkenberg (1852-1924), 1911; schilderij, **Portret van Wilhelmina, koningin der Nederlanden (1880-1962)**, **schilder:** Willem Maris (Jbzn) (1872-1929), 1908; schilderij, **Vorstudie voor het portret "Koningin Wilhelmina in amazonekostuum"**, **schilder:** Otto Eerelman (1839-1926), 1898; schilderij, **Houten chalet in de bergen**, **schilder:** Wilhelmina, koningin der Nederlanden (1880-1962), ca. 1929; schilderij, **Studie voor 'Violtjes'**, **schilder:** Wilhelmina, koningin der Nederlanden (1880-1962); schilderij, **Boerenvrouw op erf bij boerderij met kippen**, **schilder:** Bernardus Petrus Schregel, (1870-1956), 1900-1949; schilderij, **'Pannekoeken bakken'**, **schilder:** Jozef Israëls (1824-1911), 1850-1899. **Inventarisnummers:** A1472, A2978, A9098, L2680-a t/m -p, PL45, PL159, PL303, PL366, PL980, R4242, RL2244, RL41091, RL41604, SC/0823 en SC/0835.

Alexandre-Jean Dubois-Drahonet (1790-1834) – Peintre Portraitiste de l'Europe (25 november 2023 t/m 25 februari 2024), Musée Lambinet, Versailles (FR). In bruikleen afgestaan: Schilderij, **Dubbelportret van de prinsen Willem en Alexander**, **schilder:** Alexandre Jean Dubois Drahonet (1791-1834), 1824. **Inventarisnummer:** RL238.

Beëindiging meerjarig uitgaand bruikleen

Meerjarige opname in de vaste collectie van het Rijksmuseum van de set provincieborden die Paleis Het Loo en Rijksmuseum gezamenlijk aankochten in 2010.

De set van 18 borden werd na aankoop in 2010 eerst tentoongesteld bij Paleis Het Loo (2010-2013), waarna ze ter gelegenheid van de heropening van het Rijksmuseum in 2013 naar Amsterdam verhuisden. Daar werd de set in de vaste opstelling getoond tot aan het moment van heropening van Paleis Het Loo in 2023. Retour ontvangen: dessertbord: **Groningen**; dessertbord: **Friesland**; dessertbord: **Drenthe**; dessertbord: **Overijssel**; dessertbord: **Gelderland**; dessertbord: **Utrecht**; dessertbord: **Holland**; dessertbord: **Zeeland**, dessertbord: **Noord-Brabant**; dessertbord: **Limburg**; dessertbord: **Antwerpen**; dessertbord: **West-Vlaanderen**; dessertbord: **Vlaanderen**; dessertbord: **Zuid-Brabant**; dessertbord: **Luijk**; dessertbord: **Henegouwen**; dessertbord: **Namen**; dessertbord: **Groot Hertogdom Luxemburg**.
Allen: onbekende fabrikant; **schilder**: Raimond Dufour (1784-1943), mogelijk naar Jean-Baptiste De Bouge (1757-1833); porselein, Ø 22,1 cm. **Inventarisnummers**: RL40950-1 t/m 18 / BK2010-15*. Dit servies is opgenomen in de permanente opstelling De Oranjes / Introductie (ruimte 072) in de Ondergrondse Uitbreiding van Paleis Het Loo.